

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1968-1969.

10 MARS 1969.

PROJET DE LOI
**modifiant la législation sur les contrats de louage
de travail.**

**AMENDEMENTS
PRÉSENTES PAR LE GOUVERNEMENT.**

Art. 3bis/1° (*nouveau*).

Avant l'article 3bis inséré par le Gouvernement (Doc. n° 407/3), insérer un article 3bis/1° (*nouveau*), rédigé comme suit :

L'article 6 de la même loi, modifié par la loi du 4 mars 1954, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 6. — Les actions naissant du contrat de travail sont prescrites un an après la cessation de celui-ci ou cinq ans après le fait qui a donné naissance à l'action, sans que ce dernier délai puisse excéder un an après la cessation du contrat. »

JUSTIFICATION.

Cet amendement ainsi que l'amendement du Gouvernement introduisant un article 29bis/1° (*nouveau*) ont pour objet d'unifier et de simplifier les délais de prescription applicables en matière de contrats de travail et d'emploi.

La prescription supplémentaire de trois ans qui est actuellement prévue pour les actions naissant du contrat de travail (article 6 de la loi du 10 mars 1900) et pour celles naissant du contrat d'emploi (article 72 de l'article 3 de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire) est portée à cinq ans, comme le propose le Conseil national du travail dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

Cette prescription de cinq ans qui résulte de l'article 2277 du Code civil est déjà appliquée en droit commun, aux employés pour lesquels aucune prescription supplémentaire n'était prévue par les lois coordonnées en ce qui concerne les actions en paiement de la rémunération.

Voir :

270 (1968-1969) : N° 1.
— N° 2 et 3 : Amendements.

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1968-1969.

10 MAART 1969.

WETSONTWERP
**tot wijziging van de wetgeving betreffende de
arbeidsovereenkomsten.**

**AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE REGERING.**

Art. 3bis/1° (*nieuw*).

Vóór het door de Regering ingevoegde artikel 3bis (Stuk n° 407/3) een artikel 3bis/1° (*nieuw*) invoegen, luidend als volgt :

Artikel 6 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 maart 1954, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 6. — De rechtsvorderingen die uit de arbeidsovereenkomst ontstaan, verjaren één jaar na het eindigen van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan, zonder dat deze termijn één jaar na het eindigen van de overeenkomst mag overschrijden. »

VERANTWOORDING.

Dit amendement en het Regeringsamendement tot invoering van een artikel 29bis/1° (*nieuw*) beogen de eenmaking en de vereenvoudiging van de verjaringstermijnen die van toepassing zijn inzake de arbeidsovereenkomsten voor werklieden en voor bedienden.

De bijkomende verjaring van drie jaar die thans is bepaald voor de rechtsvorderingen die ontstaan uit de arbeidsovereenkomst voor werklieden (artikel 6 van de wet van 10 maart 1900) en voor die welke ontstaan uit de arbeidsovereenkomst voor bedienden (artikel 72 van artikel 3 van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek) wordt op vijf jaar gebracht, zoals is voorgesteld door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies n° 299 van 20 februari 1969.

Deze verjaring van vijf jaar, die volgt uit artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, is reeds van toepassing in het gemeen recht, op de bedienden voor wie geen bijkomende verjaring bij de gecoördineerde wetten was gesteld ten aanzien van de vorderingen tot betaling van het loon.

Zie :

270 (1968-1969) : N° 1.
— N° 2 en 3 : Amendementen.

En outre, la prescription des actions civiles résultant d'une infraction est également fixée à cinq années (article 26 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale, modifié par la loi du 30 mai 1961).

Art. 4.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

L'article 8 de la même loi, modifié par les lois du 4 mars 1954 et du 12 avril 1965, est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 8. — L'ouvrier a l'obligation de restituer en bon état à l'employeur les outils et les matières premières restées sans emploi qui lui ont été confiés.

» En cas de dommages causés à l'entreprise par l'ouvrier dans l'exécution de son contrat, celui-ci ne répond que de son dol et de sa faute lourde.

» Il ne répond de sa faute légère que si celle-ci présente dans son chef un caractère habituel plutôt qu'accidentel.

» A peine de nullité, il ne peut être dérogé à la responsabilité fixée aux alinéas 2 et 3 que par une convention collective de travail rendue obligatoire par le Roi.

» Les indemnités ou dommages et intérêts dus en vertu des dispositions du présent article et fixés par un accord des parties conclu après les faits ou par décision judiciaire sont imputables sur la rémunération dans les conditions prévues par l'article 23 de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs. »

JUSTIFICATION.

A l'alinéa 2 de cet article il n'est pas opportun de prévoir dans le texte qui limite la responsabilité de l'ouvrier une énumération de faits qui engagent cette responsabilité.

Une telle énumération risque en effet d'être interprétée limitativement, ce qui entraînerait l'application des principes du droit commun de la responsabilité pour les faits non repris dans cette énumération.

Au dernier alinéa de cet article, il a été précisé qu'en cas de fixation conventionnelle des dommages-intérêts, celle-ci ne puisse avoir lieu qu'après les faits, afin d'éviter la fixation de conditions, par exemple forfaitaires, dès l'entrée en service ou au cours de l'exécution du contrat.

Ces modifications ont été proposées par le Conseil national du travail dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

Art. 4ter (nouveau).

Insérer un article 4ter (nouveau), libellé comme suit :

Un article 16bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Art. 16bis. — La mort de l'employeur ne met pas fin au contrat. Lorsqu'elle entraîne la cessation de l'activité pour laquelle l'ouvrier avait été engagé ou lorsque le contrat avait été conclu en vue d'une collaboration personnelle, le juge apprécie en équité s'il y a lieu à indemnité et en fixe le montant. »

JUSTIFICATION.

L'amendement insère dans la loi sur le contrat de travail une disposition identique à l'article 19 des lois coordonnées sur le contrat d'emploi.

Cette insertion a été proposée par le Conseil national du travail dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

De verjaring van de burgerlijke vorderingen naar aanleiding van een misdrijf wordt daarenboven ook op vijf jaar gebracht (artikel 26 van de wet van 17 april 1878 bevatende de voornaamste titel van het Wetboek van strafverdeeling, gewijzigd bij de wet van 30 mei 1961).

Art. 4.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

Artikel 8 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 4 maart 1954 en van 12 april 1965, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Art. 8. — De werkman is verplicht de hem toevertrouwde gereedschappen en ongebruikte grondstoffen in goede staat aan de werkgever terug te geven.

» Ingeval de werkman bij de uitvoering van zijn overeenkomst de onderneming schade berokkent, is hij enkel aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld.

» Voor lichte schuld is hij alleen dan aansprakelijk, als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

» Op straffe van nictigheid mag niet worden afgeweken van de in het tweede en derde lid bepaalde aansprakelijkheid, tenzij bij een door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst.

» De vergoedingen of schadeloosstellingen die krachtens de bepalingen van dit artikel zijn verschuldigd en door de partijen met onderling goedvinden na de feiten of bij rechterlijke uitspraak werden vastgesteld, kunnen op het loon worden ingehouden onder de voorwaarden bepaald bij artikel 23 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. »

VERANTWOORDING.

Het is niet wenselijk in het tweede lid van dit artikel, waarbij de aansprakelijkheid van de werknemers wordt beperkt, een opsomming te geven van de feiten waarbij deze beperkte aansprakelijkheid wordt betrokken.

Van zulk een opsomming mag inderdaad worden gevreesd, dat zij limitatief wordt geïnterpreteerd, wat tot gevolg kan hebben dat de beginselen van het gemeen recht worden toegepast inzake de aansprakelijkheid voor feiten die in deze opsomming niet voorkomen.

Bij het laatste lid van dit artikel werd bepaald dat de conventionele vaststelling van de schadevergoeding pas na de feiten kan worden gedaan, ten einde te voorkomen dat bij voorbeeld forfaitaire voorwaarden worden vastgelegd reeds bij de indiensttreding of tijdens de uitvoering van de overeenkomst.

Die wijzigingen zijn voorgesteld door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies n° 299 van 20 februari 1969.

Art. 4ter (nieuw).

Een artikel 4ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Een artikel 16bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

« Art. 16bis. — Het overlijden van de werkgever maakt geen einde aan de overeenkomst. Indien dit overlijden de staking van de activiteit waaroor de werknemer in dienst is genomen tot gevolg heeft, of indien de overeenkomst is gesloten met het oog op een persoonlijke medewerking, oordeelt de rechter naar billijkheid of er grond tot vergoeding bestaat en bepaalt hij het bedrag ervan. »

VERANTWOORDING.

Bij dit amendement wordt in de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden een bepaling ingevoegd die overeenstemt met artikel 19 van de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienenden.

De invoeging van deze bepaling is voorgesteld door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies n° 299 van 20 februari 1969.

Art. 5bis (nouveau).

Insérer un article 5bis (nouveau), libellé comme suit :

L'article 20 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 20. — Chacune des parties peut résilier le contrat sans préavis ou avant l'expiration du terme pour les motifs graves laissés à l'appréciation du juge et sans préjudice de tous dommages et intérêts, s'il y a lieu.

» Le congé ne peut plus être donné sans préavis ou avant l'expiration du terme pour des motifs graves, lorsque le fait qui l'aurait justifié est connu de la partie qui donne congé depuis trois jours au moins.

» Peuvent seuls être invoqués pour justifier le congé sans préavis ou avant l'expiration du terme, les motifs graves notifiés par lettre recommandée expédiée dans les trois jours de congé. »

JUSTIFICATION.

L'énumération exemplative des motifs graves figurant aux articles 20 et 21 de la loi sur le contrat de travail peut être supprimée.

Cette suppression permet de simplifier les textes légaux et tient compte du fait que les tribunaux n'ont jamais estimé qu'une telle énumération pouvait être considérée comme signifiant à priori la reconnaissance de la gravité des motifs.

L'article 6, 4e, de la loi du 8 avril 1965, instituant les règlements de travail, réserve expressément et entièrement le pouvoir d'appréciation des tribunaux en cas d'énumération, dans le règlement de travail, des motifs graves.

Selon la jurisprudence de la Cour de cassation : « constitue une faute sérieuse justifiant le renvoi sans préavis celle qui est de nature à rendre les relations contractuelles entre parties totalement et immédiatement impossibles » (Cass., 11 octobre 1962, R.D.S., p. 300). Dans le même sens, le C.P. de Bruxelles a décidé que « le motif grave est celui qui rend totalement et immédiatement impossibles les relations entre parties, même pendant la durée du préavis » (C.P. Bruxelles, 22 mars 1962, R.D.S., p. 282).

Art. 5ter (nouveau).

Insérer un article 5ter (nouveau), libellé comme suit :

« Les articles 21 et 21bis de la même loi, modifiés par la loi du 10 décembre 1962, sont abrogés. »

JUSTIFICATION.

Les dispositions abrogées sont reprises au nouvel article 20 de la loi sur le contrat de travail repris dans notre amendement insérant un article 5bis (nouveau).

Art. 5quater (nouveau).

Insérer un article 5quater (nouveau), libellé comme suit :

« L'article 23 de la même loi est abrogé. »

JUSTIFICATION.

L'article 23 de la loi sur le contrat de travail permet à la partie lésée par une rupture du contrat de réclamer des dommages et intérêts couvrant la totalité du préjudice subi, en lieu et place de l'indemnité forfaitaire prévue à l'article 22 de la même loi.

L'expérience montre que cette disposition n'a guère trouvé à s'appliquer, étant donné la difficulté pour la partie lésée de prouver l'étendue du préjudice et le rapport de cause à effet entre la rupture du contrat et le préjudice.

Art. 5bis (nieuw).

Een artikel 5bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Artikel 20 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« Art. 20. — Elke partij kan de overeenkomst zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn beëindigen om dringende redenen die aan het oordeel van de rechter worden overgelaten en onvermindert alle eventuele schade-losstellingen.

» Ontslag om dringende redenen mag niet meer worden gegeven zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn, wanneer het feit ter rechtvaardiging ervan sedert ten minste drie dagen bekend is aan de partij die zich hierop beroept.

» Alleen de redenen waarvan kennis is gegeven bij aangestekende brief, verzonden binnen drie dagen na het ontslag, kunnen worden aangevoerd ter rechtvaardiging van het ontslag zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn. »

VERANTWOORDING.

De enuntiatieve opsomming van dringende redenen, die voorkomt in de artikelen 20 en 21 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden, mag worden weggelegd.

Deze weglating maakt het mogelijk de wetteksten te vereenvoudigen en houdt rekening met de omstandigheid dat de rechtbanken nooit van oordeel zijn geweest dat zulk een opsomming kan worden beschouwd als een aprioristische erkenning van de dringende aard der redenen.

Bij artikel 6, 4^e, van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen wordt uitdrukkelijk de volle beoordeelingsbevoegdheid van de rechtbanken overgelaten, ingeval in het arbeidsreglement een opsomming van dringende redenen wordt gegeven.

Volgens de rechtspraak van het Hof van cassatie « is een ernstige fout ter rechtvaardiging van het ontslag zonder opzegging, die welke van dien aard is dat zij de contractuele betrekkingen tussen partijen volkomen en onmiddellijk onmogelijk maakt » (Cass., 11 oktober 1962, T.S.R., p. 300). In dezelfde zin heeft de W.R. Brussel beslist dat « een dringende reden die is, welke de betrekkingen tussen partijen volkomen en onmiddellijk onmogelijk maakt, zelfs tijdens de duur van de opzeggingstermijn » (W.R. Brussel, 22 maart 1962, T.S.R., p. 282).

Art. 5ter (nieuw).

Een artikel 5ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« De artikelen 21 en 21bis van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 10 december 1962, worden opgeheven. »

VERANTWOORDING.

De opgeheven bepalingen worden overgenomen in het nieuwe artikel 20 op de arbeidsovereenkomst voor werklieden, dat voorkomt in ons amendement, waarbij een artikel 5bis (nieuw) wordt ingevoegd.

Art. 5quater (nieuw).

Een artikel 5quater (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Artikel 23 van dezelfde wet wordt opgeheven. »

VERANTWOORDING.

Ingevolge artikel 23 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden kan de door beëindiging van de overeenkomst benadeelde partij schadeloosstelling eisen voor al het geleden nadeel, ter vervanging van de bij artikel 22 van dezelfde wet vastgestelde forfaitaire vergoeding.

De ondervinding leert dat deze bepaling haast geen toepassing heeft gevonden, daar het de benadeelde partij moeilijk valt het bewijs te leveren van de omvang van het geleden nadeel en van het causaliteitsverband tussen de beëindiging van de overeenkomst en het nadeel.

Comme, d'autre part, une disposition analogue ne se justifie pas dans les lois coordonnées sur le contrat d'emploi (voir article 23 ci-après), il vaut mieux, dans un souci d'uniformisation, supprimer cette disposition de la loi sur le contrat de travail.

Art. 6ter (nouveau).

Insérer un article 6ter (nouveau), libellé comme suit :

« L'article 25 de la même loi, modifié par la loi du 12 avril 1965, est abrogé. »

JUSTIFICATION.

Cette abrogation a été proposée par certains membres du Conseil national du travail, qui estiment que l'imputabilité des dommages et intérêts du chef de rupture d'engagement par le travailleur ne peut être immédiate, les dommages et intérêts devant être déterminés par le juge compétent pour connaître de la contestation.

Au surplus, cette imputabilité n'est soumise à aucune limitation légale.

Art. 13bis (nouveau).

Insérer un article 13bis (nouveau), libellé comme suit :

Un article 2bis, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées :

« Art. 2bis. — Si, après l'exécution du terme, les parties continuent à exécuter le contrat, elles sont censées vouloir renouveler l'engagement pour une durée indéterminée. »

JUSTIFICATION.

L'amendement insère dans les lois coordonnées sur le contrat d'emploi une disposition identique à l'article 18 de la loi sur le contrat de travail.

Cette insertion a été proposée par le Conseil national du travail dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

Art. 14bis (nouveau).

Insérer un article 14bis (nouveau), libellé comme suit :

Un article 4bis, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées :

« Art. 4bis. — En matière de contrat d'emploi, la preuve testimoniale est admise, à défaut d'écrit, quelle que soit la valeur du litige. »

JUSTIFICATION.

Cet amendement insère dans les lois coordonnées relatives au contrat d'emploi une disposition identique à l'article 4 de la loi sur le contrat de travail.

Cette insertion a été proposée par le Conseil national du travail dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

Art. 15.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

Un article 5quater, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées :

« Art. 5quater. — En cas de dommages causés à l'entreprise par l'employé dans l'exécution de son contrat, celui-ci ne répond que de son dol et de sa faute lourde.

Aangezien een soortgelijke bepaling niet is gerechtvaardigd in de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden (zie artikel 23 hierna), is het verkeerslijker, met het oog op eenvormigheid, deze bepaling te schrappen in de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden.

Art. 6ter (nieuw).

Een artikel 6ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Artikel 25 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 12 april 1965, wordt opgeheven. »

VERANTWOORDING.

Deze opheffing werd voorgesteld door sommige leden van de Nationale Arbeidsraad, die van oordeel zijn dat de aanrekening van schade-losstelling wegens beëindiging van de overeenkomst door de werknemer niet onmiddellijk mag geschieden, daar de schade-losstelling moet worden vastgesteld door de rechter die bevoegd is om over het geschil te beslissen.

Die aanrekening is bovendien niet onderworpen aan enige wettelijke beperking.

Art. 13bis (nieuw).

Een artikel 13bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Een artikel 2bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd :

Art. 2bis. — Zo na het verstrijken van de termijn de partijen voortgaan met de uitvoering van de overeenkomst, worden zij geacht de verbintenis voor een onbepaalde tijd te willen vernieuwen. »

VERANTWOORDING.

Bij dit amendement wordt in de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden een bepaling ingevoegd, die overeenstemt met artikel 18 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden.

De invoeging van deze bepaling is voorgesteld door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies n° 299 van 20 februari 1969.

Art. 14bis (nieuw).

Een artikel 14bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Een artikel 4bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd :

« Art. 4bis. — Inzake de arbeidsovereenkomst voor bedienden wordt bij ontstentenis van een geschrift het getuigenbewijs toegelaten, ongeacht de waarde van het geschrift. »

VERANTWOORDING.

Bij dit amendement wordt in de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden een bepaling ingevoegd die overeenstemt met artikel 4 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden.

De invoeging van deze bepaling is voorgesteld door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies n° 299 van 20 februari 1969.

Art. 15.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

Een artikel 5quater, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd :

« Art. 5quater. — Ingeval de bediende bij de uitvoering van zijn overeenkomst de onderneming schade berokkent, is hij enkel aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld.

» Il ne répond de sa faute légère que si celle-ci présente dans son chef un caractère habituel plutôt qu'accidentel.

» A peine de nullité, il ne peut être dérogé à la responsabilité fixée aux alinéas 1er et 2 par une convention collective de travail rendue obligatoire par le Roi.

» Les indemnités ou dommages et intérêts dus en vertu des dispositions du présent article et fixés par un accord des parties, conclu après les faits ou par décision judiciaire, sont imputables sur la rémunération, dans les conditions prévues par l'article 23 de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs. »

JUSTIFICATION.

Voir la justification de l'amendement à l'article 4.

Art. 16bis (nouveau).

Insérer un article 16bis (nouveau), libellé comme suit :

Un article 5sexies, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées :

« Art. 5sexies. — Les événements de force majeure n'entraînent pas la rupture de l'engagement lorsqu'ils ne font que suspendre momentanément l'exécution du contrat.

» La faillite ou la déconfiture de l'employeur ne sont pas, par elles-mêmes, des événements de force majeure mettant fin aux obligations des parties. »

JUSTIFICATION.

L'amendement insère dans les lois coordonnées sur le contrat d'emploi, une disposition identique aux alinéas 1er et 2 de l'article 28 de la loi sur le contrat de travail.

Cette insertion a été proposée par le Conseil national du travail dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

Art. 21quater (nouveau).

Insérer un article 21quater (nouveau), libellé comme suit :

L'article 18, alinéa 1er des mêmes lois coordonnées est remplacé par la disposition suivante :

« Chacune des parties peut résilier le contrat sans préavis ou avant l'expiration du terme pour des motifs graves laissés à l'appréciation du juge et sans préjudice de tous dommages et intérêts, s'il y a lieu. »

JUSTIFICATION.

Voir la justification de l'amendement insérant un article 5bis (nouveau).

Art. 23.

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

L'article 23 du projet de loi proposait d'insérer dans les lois coordonnées relatives au contrat d'emploi, un article 20bis permettant à la partie lésée par une rupture de contrat de réclamer des dommages et intérêts couvrant la totalité du préjudice subi en lieu et place de l'indemnité prévue aux articles 20 et 21 des mêmes lois coordonnées.

Certains membres du Conseil national du travail rejoignant un amendement de M. Castel (Doc. n° 407/2), ont estimé que cette insertion n'était pas justifiée.

» Voor lichte schuld is hij alleen dan aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

» Op straffe van nietigheid mag niet worden afgeweken van de in het eerste en tweede lid bepaalde aansprakelijkheid, tenzij bij een door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst.

» De vergoedingen of schadeloosstellingen die krachtens de bepalingen van dit artikel zijn verschuldigd en door de partijen met onderling goedvinden na de feiten of bij rechterlijke uitspraak werden vastgesteld, kunnen op het loon worden ingehouden onder de voorwaarden, bepaald bij artikel 23 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. »

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement op artikel 4.

Art. 16bis (nieuw).

Een artikel 16bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Een artikel 5sexies, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd :

« Art. 5sexies. — De door overmacht ontstane gebeurtenissen hebben de beëindiging van de overeenkomst niet tot gevolg, wanneer zij slechts tijdelijk de uitvoering van de overeenkomst schorsen.

» Het faillissement of het kennelijk onvermogen van de werkgever zijn op zich zelf geen geval van overmacht die een einde maken aan de verplichtingen der partijen. »

VERANTWOORDING.

Bij dit amendement wordt in de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden een bepaling ingevoegd, die overeenstemt met artikel 28, eerste en tweede lid, van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden.

De invoeging van deze bepaling is voorgesteld door de Nationale Arbeidsraad in zijn advies n° 299 van 20 februari 1969.

Art. 21quater (nieuw).

Een artikel 21quater (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Artikel 18, eerste lid, van dezelfde gecoördineerde wetten wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Elke partij kan de overeenkomst zonder opzegging of vóór het verstrijken van de termijn beëindigen om dringende redenen, die aan het oordeel van de rechter worden overgelaten en onvermindert alle eventuele schadeloosstellingen ». »

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement waarbij een artikel 5bis (nieuw) wordt ingevoegd.

Art. 23.

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

In artikel 23 van het wetsontwerp is voorgesteld, in de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden een artikel 20bis in te voegen, waarbij de door beëindiging van de overeenkomst benadeelde partij schadeloosstelling kan eisen voor al het geleden nadeel, ter vervanging van de bij de artikelen 20 en 21 van dezelfde gecoördineerde wetten vastgestelde vergoeding.

Sommige leden van de Nationale Arbeidsraad die aan een amendement van de heer Castel (Stuk n° 407/2) tegemoetkomen, waren van oordeel dat de invoeging van die bepaling niet gerechtvaardigd is.

En effet, l'indemnité visée par l'article 20 des lois coordonnées est calculée en fonction de la durée du délai de préavis, et cette durée est elle-même fixée par la convention ou par le juge. La même observation peut être faite à propos de l'article 21 des lois coordonnées.

Cette indemnité n'est donc pas forfaitaire à proprement parler, et en particulier, lorsqu'elle est fixée par le juge, celui-ci tient compte en pratique de tous les éléments du préjudice subi.

D'autre part, l'article 23 du projet de loi, tel qu'il a été amendé par la Commission, prévoit que les dommages et intérêts ne peuvent en aucun cas être inférieurs au montant des indemnités déterminées aux articles 20 et 21. Ceci signifie que pour déterminer les dommages et intérêts dus à l'employé, il faut se référer en toute hypothèse à la durée du préavis déterminée par la convention ou par le juge conformément aux articles 20 et 21 précités.

Dans ces conditions, il vaut mieux se limiter au système établi par ces deux articles.

Art. 26.

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION.

Voir la justification de l'amendement insérant un article 6ter (*nouveau*).

Art. 28bis (*nouveau*).

Insérer un article 28bis (*nouveau*), libellé comme suit :

L'article 34 des mêmes lois coordonnées, modifié par la loi du 10 octobre 1967, est remplacé par la disposition suivante :

« *Art. 34. — Les actions naissant du contrat d'emploi sont prescrites un an après la cessation de celui-ci ou cinq ans après le fait qui a donné naissance à l'action, sans que ce dernier délai puisse excéder un an après la cessation du contrat.* »

JUSTIFICATION.

Voir la justification de l'amendement insérant un article 3bis/1° (*nouveau*).

Art. 34.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« *L'article 32 de la même loi est abrogé.* »

JUSTIFICATION.

Voir la justification de l'amendement insérant un article 6ter (*nouveau*).

Art. 37.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

L'article 23, alinéa 1er, 3e, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« *3e les indemnités et dommages et intérêts dus en exécution des articles 8 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, 5^{quater} des lois coordonnées relatives au contrat d'emploi et 24 de la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure.* »

JUSTIFICATION.

Voir la justification de l'amendement insérant un article 6ter (*nouveau*).

De bij artikel 20 van de gecoördineerde wetten vastgestelde vergoeding wordt berekend overeenkomstig de duur van de opzeggingstermijn; en die duur zelf wordt bij overeenkomst of door de rechter vastgesteld. Dezelfde opmerking kan worden gemaakt aangaande artikel 21 van de gecoördineerde wetten.

Die vergoeding is dus eigenlijk gezegd niet forfaitair en inzonderheid wanneer zij door de rechter wordt vastgesteld, worden in de praktijk alle gegevens over het geleden nadeel in rekening gebracht.

Daarenboven wordt bij artikel 23 van het wetsontwerp, zoals het is geamenderd door de Commissie, bepaald dat de schadeloosstelling in geen enkel geval kleiner mag zijn dan het bedrag van de bij de artikelen 20 en 21 vastgestelde vergoedingen. Zulks impliceert dat ter vaststelling van de aan de bedienende verschuldigde schadeloosstelling, in elke onderstelling moet worden verwezen naar de duur van de opzeggingstermijn, die overeenkomstig de artikelen 20 en 21 hiervoren bij overeenkomst of door de rechter wordt vastgesteld.

Het is dan ook verkeerslijker zich te bepalen bij de regeling die bij deze twee artikelen is getroffen.

Art. 26.

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement waarbij een artikel 6ter (*nieuw*) wordt ingevoegd.

Art. 28bis (*nieuw*).

Een artikel 28bis (*nieuw*) invoegen, luidend als volgt :

Artikel 34 van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« *Art. 34. — De rechtsvordering die uit de arbeidsovereenkomst voor bedienden ontstaan, verjaren één jaar na het eindigen van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan, zonder dat deze termijn één jaar na het eindigen van deze overeenkomst mag overschrijden.* »

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement waarbij een artikel 3bis/1° (*nieuw*) wordt ingevoegd.

Art. 34.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« *Artikel 32 van dezelfde wet wordt opgeheven.* »

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement waarbij een artikel 6ter (*nieuw*) wordt ingevoegd.

Art. 37.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

Artikel 23, eerste lid, 3^e, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« *3^e de vergoedingen en schadeloosstellingen, verschuldigd ter uitvoering van artikel 8 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomsten, van artikel 5^{quater} van de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden en van artikel 24 van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen.* »

VERANTWOORDING.

Zie de verantwoording van het amendement waarbij een artikel 6ter (*nieuw*) wordt ingevoegd.

Art. 42.

Remplacer le 1e de cet article par ce qui suit :

« *1e les articles 10 et 17 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail;* »

JUSTIFICATION.

L'article 10 de la loi sur le contrat de travail qui prévoit la possibilité pour l'ouvrier de se faire momentanément remplacer a donné lieu à très peu d'applications et ne se retrouve pas dans les lois coordonnées sur le contrat d'emploi.

Le Conseil national du travail en propose dès lors la suppression dans son avis n° 299 du 20 février 1969.

Le Ministre de l'Emploi et du Travail,

L. MAJOR.

Art. 42.

Het 1e van dit artikel vervangen door wat volgt :

« *1e de artikelen 10 en 17 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst;* »

VERANTWOORDING.

Artikel 10 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden, waarbij de werknemer zich tijdelijk kan doen vervangen, heeft weinig toepassing gevonden en komt niet voor in de gecoördineerde wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden. ,

De Nationale Arbeidsraad stelt dan ook in zijn advies n° 299 voor van 20 februari 1969 voor dit artikel te schrappen.

De Minister van Tewerkstelling en Arbeid,